

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 250/2015-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. apríla 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Mgr. Romanou Paliderovou, Jégeho 19, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Er 753/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. mája 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Er 753/2012 (ďalej aj „namiatané konanie“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ je účastníkom namiataného exekučného konania v procesnom postavení povinného vo veci vymoženia peňažnej pohľadávky oprávneného – Bytového družstva, [REDAKOVANÉ] – v sume 1 550,04 € s príslušenstvom a trov exekúcie. Súdny exekútor poverený vykonaním exekúcie 26. marca 2013 doručil okresnému súdu námietky sťažovateľa z 25. marca 2013 proti exekúcii a proti trovám exekúcie. Okresný súd uznesením zo 17. apríla 2013 vyzval sťažovateľa na opravu a doplnenie podania vo veci ním podaných námietok. Podaním doručeným okresnému súdu 10. júna 2013 sťažovateľ opravil, resp. doplnil námietky proti exekúcii a trovám exekúcie. O námietkach sťažovateľa proti exekúcii a trovám exekúcie okresný súd ku dňu podania ústavnej sťažnosti právoplatne nerozhodol.

Sťažovateľ sa 14. októbra 2013 obrátil na predsedu okresného súdu so sťažnosťou na prieťahy v namiatanom konaní. Podpredsedníčka okresného súdu v odpovedi z 31. októbra 2013 uviedla, že predĺženie namiataného konania je spôsobené potrebou zisťovania skutočností potrebných na rozhodnutie o námietkach. Zároveň uviedla, že vo veci podaných námietok bude rozhodnuté po predložení exekučného spisu súdnym exekútorom a po vyjadrení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, či bolo rozhodnuté o odložení vykonateľnosti exekučného titulu z dôvodu sťažovateľom podaného dovolania.

Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti okrem iného uviedol:

„... je nesporné, že Okresný súd v Trnave svojim postupom vo veci vedenej pod sp. zn.:16Er/753/2012-29 porušil základné práva a slobody upravené v Čl.48 ods. 2 ústavy, taktiež podľa dohovoru Čl. 6 ods. 1...

Skutočnosť, že Okresný súd v Trnave o mojom návrhu právoplatne nerozhodol hoci od posledného podania na súd - vyjadrenia oprávneného dňa 31.05.2013, uplynula takmer ročná lehota vyvoláva u mňa dlhodobý stav právnej neistoty a najmä zvyšujúcu sa škodu na nevyplatenom dôchodku Sociálnou poisťovňou ústredie Bratislava, z dôvodu vykonaných zrážok z nízkeho starobného dôchodku...

Skutočnosť, že Okresný súd v Trnave o mojom návrhu právoplatne nerozhodol... vyvoláva u mňa dlhodobý stav právnej neistoty. Predmet namietaného konania nie je právne ani faktický tak zložitý, aby objektívne podmieňoval dlhšiu dobu na prípravu rozhodnutia...

Včasné a spravodlivé rozhodnutie by odstránilo stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzam, čo je aj podľa doterajšej rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov...

Nečinnosťou Okresného súdu v Trnave vo veci vedenej pod sp. zn.:16Er 753/2012 utrpel som finančnú ujmu (majetkovú a aj nemajetkovú).

Ak by súd spravodlivo a včas rozhodol, došlo by u mňa k podstatnému zlepšeniu mojej zlej finančnej situácie, keďže som poberateľom nízkeho starobného dôchodku a ako osoba zdravotne ťažko postihnutá s potrebou sprievodcu nemám možnosť iného príjmu.

Dlhodobý stav právnej neistoty spôsobuje mi veľkú psychickú záťaž, ktorá vyústila do duševnej choroby a vyžaduje si opakovanú ambulantnú liečbu.

Vzhľadom na viac ako ročný odstup od podania na súd a primeranej lehoty, v ktorej mal súd o tomto návrhu rozhodnúť, možno celkovú finančnú ujmu stanoviť najmenej na 3.000.- eur.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„Ústavný súd konštatuje, že boli vo veci [REDAKOVANÉ], vedenej na Okresnom súde v Trnave pod sp. zn.:16Er 753/2012 porušené základné práva a slobody zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, taktiež v čl. 6 ods. 1. dohovoru.

Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu v Trnave, aby vo veci vedenej pod sp. zn.:16 Er 753/2012 spravodlivo rozhodol bez zbytočných súdnych prietahov.

Ústavný súd [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 3.000.- eur, ktorému je Okresný súd v Trnave povinný zaplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd v Trnave je povinný zaplatiť náhradu trov konania pred ústavným súdom na účet právneho zástupcu sťažovateľa do jedného mesiaca od nadobudnutia právoplatnosti tohto nálezu.“

V doručenej sťažnosti sťažovateľ označil ako svoju právnu zástupkyňu advokátku Mgr. Romanu Paliderovú, Jégeho 19, Bratislava (ďalej aj „advokátka“), a zároveň predložil splnomocnenie zo 6. marca 2014, ktorým advokátku splnomocnil na svoje zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

Pretože z predloženého splnomocnenia nevyplývalo jednoznačne právne zastúpenie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom advokátkou (splnomocnenie nebolo opatrené pečiatkou advokátky), ústavný súd vyzval advokátku listom z 27. mája 2014, aby v lehote 5 dní oznámila, či prevzala zastúpenie sťažovateľa. Advokátka výzvu prevzala 5. júna 2014, v stanovenej lehote (ani neskôr) na ňu nereagovala a požadovanú informáciu ústavnému súdu neoznámila (nepotvrdila).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd listom z 28. júla 2014 vyzval sťažovateľa, aby v lehote 10 dní predložil ústavnému súdu kvalifikované splnomocnenie na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľ v prílohe svojho podania doručeného ústavnému súdu 14. augusta 2014 predložil kvalifikované splnomocnenie z 5. augusta 2014 opatrené pečiatkou advokátky, ktorým opätovne splnomocnil na svoje zastupovanie v konaní pred ústavným súdom Mgr. Romanu Paliderovú.

Ústavný súd výzvou z 18. decembra 2014 vyzval advokátku na odstránenie nedostatkov sťažnosti spočívajúcich v jej neúplnom petite (pokiaľ ide o konkrétnu špecifikáciu označených práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru). Zároveň ju poučil o následkoch neodstránenia nedostatkov sťažnosti a o možnosti jej odmietnutia podľa § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Advokátka výzvu prevzala 10. januára 2015, na túto však nereagovala.

Sťažovateľ 23. januára 2015 doručil ústavnému súdu podanie, v ktorom reagoval na výzvu ústavného súdu z 18. decembra 2014, pričom uviedol:

„Dňa 21.01.2015 mi bola doručená od právnej zástupkyne pred ústavným súdom Mgr. Romany Paliderovej horeuvedená výzva na odstránenie nedostatkov podania.

Z dôvodu dodržania určenej 7 dňovej lehoty na odstránenie nedostatkov podanej sťažnosti spočívajúcej v neúplnom petite sťažnosti (pokiaľ ide o konkrétnu špecifikáciu namietaných práv) dovoľujem si upresniť v petite sťažnosti špecifikáciu podstatných, základných, charakteristických znakov a základných vlastností označeného základného práva v podanej sťažnosti...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon

neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Návrh na začatie konania pred ústavným súdom musí spĺňať všeobecné náležitosti podľa § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany.

Podľa § 50 zákona o ústavnom súde:

„(1) Sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili...“

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť v predloženej podobe, pokiaľ ide o znenie jej petitu (návrhu na rozhodnutie), ktorý je východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu, uvedené zákonné požiadavky nespĺňa. V petite sťažnosti sú síce označené články ústavy a dohovoru, ktoré mali byť postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené, avšak bez špecifikácie jednotlivých aspektov označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, teda nie je zrejmé, či sťažovateľ namieta prieťahy v konaní, prerokovanie veci v prítomnosti sťažovateľa, atribút verejného prerokovania veci a pod. Obdobne je to tak aj v prípade namietaného porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd so zreteľom na indiferentný postoj sťažovateľom zvolenej advokátky, ktorá s ústavným súdom nekomunikuje a na jeho výzvy nereaguje, považuje podmienku obligatórneho právneho zastúpenia za splnenú len formálne. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že vykonávanie relevantných úkonov smerujúcich k efektívnej ochrane práv a záujmov klienta (sťažovateľa), čo je povinnosťou advokáta, ktorá mu vyplýva z prevzatého zastúpenia, nemožno nahrádzať úkonmi samotného sťažovateľa.

Ústavný súd poukazuje aj na svoju konštantnú judikatúru, v ktorej je jednoznačne formulované, že povinnosť zastúpenia sťažovateľa advokátom v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je ustanovená bez možnosti akýchkoľvek výnimiek, a zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ ide o inštitút povinného právneho zastúpenia, na opodstatnenosť jeho zákonnej úpravy vo svojej judikatúre opakovane upozorňuje a bezvýnimočne na ňom trvá (napr. I. ÚS 57/2013, IV. ÚS 221/2013).

Pretože ústavný súd upozornil advokátku, že v prípade nerešpektovania výzvy na odstránenie nedostatkov sťažnosti môže byť táto odmietnutá, a advokátka aj napriek tomu v lehote stanovenej ústavným súdom ani do predbežného prerokovania sťažnosti

jej nedostatky neodstránila, ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Ústavný súd je štátny orgán (nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti) a v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ústavný súd sa preto musí dôsledne riadiť vymedzením svojich právomocí vyplývajúcich z čl. 125 a nasledujúcich ústavy a ďalej konkretizovaných v zákone o ústavnom súde a pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde môže prijať na ďalšie konanie iba také podanie, ktoré spĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu ustanovené týmto zákonom.

Odmietnutie tejto sťažnosti neznamena, že ústavný súd sa v budúcnosti nebude môcť zaoberať prípadným porušením práv sťažovateľa. Poskytnutie ochrany ústavnosti ústavným súdom však predpokladá splnenie všetkých ústavných a zákonných predpokladov a podmienok konania pred ústavným súdom vrátane splnenia zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2015